

Å begynne på skolen og ha en sjelden diagnose

Torun M. Vatne
Psykologspesialist Phd

*Jeg er Philip og jeg er 6 år.
Jeg har mistet to tenner og
så liker jeg hester.*

Å være (før)skolebarn

- Utviklingsoppgave
- Følelsesliv
- Tenkemåte
- Sosialliv

Leander: Noen ganger kaller de andre meg minimann, det liker jeg ikke.

Voksen: Hva vil du at de skal kalle deg da?

Leander: Navnet mitt vel!

Hva gjør at barna opplever seg «annerledes»?

- Barnets forståelse av egne utfordringer
- Voksnes atferd
- Inkludering og forståelse blant andre
- Mestring
- Utenforskap

*«dumme meg... dumme
dumme meg»*

«God nok» informasjon til førskolebarnet?

- Forklarer opplevelser
- Normalisere og styrke
- Føler foreldrene at de klarer det på egenhånd?

«...så kom læreren bort til meg og sa «å så fint at du tar deg av henne» og jeg bare....det er jo jobben min, jeg er jo TL...»

Så hvordan hjelpe?

- Det usynlige stillaset
- Ord du velger
- Unngå å snakke om og over hodet

Vet du hva mamma? I dag klarte Anna å lese «sol», vi ble så glade alle sammen!

Hva er god nok informasjon til klassen?

- Forklarer det de opplever *(hvorfor får han bruke data?)*
- Er konkret og egenopplevd *(gym med tung sekk?)*
- Gir barna rettesnorer og regler *(jeg liker at...)*
- HAR EN TYDELIG HENSIKT

Delta eller være tilstede

- Tradisjoner kan endres
- Løsninger finnes
- Prioriteringer må gjøres

«må vi tøye i storefri?»

«må alltid ordenselev trekkes?»

*«Alle barn har gnist i seg. Alt vi trenger er å tenne den»
Roald Dahl*

Å mestre og lære

- Foreldre og skole som stilas
- Å la barna få prøve seg
- Å gjøre mer av det man kan enn det man nesten kan
- Barn tåler nederlag hvis de føler de kan noe meningsfullt

Det blir slitsomt å venner (gutt 6 år)

Hvordan hjelpe dem til å få venner

- Bruk førskoletiden slik at noen er kjente
- Lekegrupper og fellesaktiviteter i friminuttene
- Informer foreldre godt og vær tydelige på muligheter i fritiden
- Invester i det sosiale heller enn det faglige (...)

*Min lille glade skatt, tenk om
han mister glimtet i øynene!*

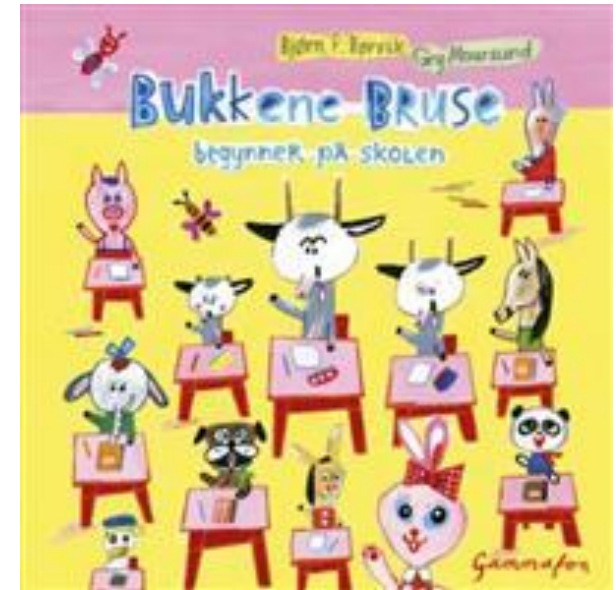
Vanlige reaksjoner når man begynner på skolen

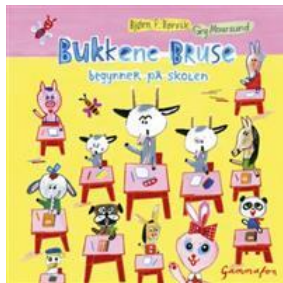
- Å grue seg
- Emosjonell
- Klengete
- Sove dårlig

Det er mamma og pappa som får reaksjonene!

Hvordan kan man støtte?

- Tåle og være nær
- Være positiv og forhåpningsfull
- Gi informasjon, kontroll og forventninger
- Snakk sammen, les bøker eller se film om skolestart
- Å støtte og veilede foreldre

<https://www.youtube.com/watch?v=MjEtvZVyZRk>